

Sønderjylland, og man har aldrig hørt et eneste Ord til Kritik af denne Institution i Sønderjylland. Jeg har to Gange besøgt Sønderjylland, en Gang som Finansudvalgsmedlem og senere som Minister, og jeg har fra de Skoler, jeg har besøgt, kun faaet Vidnesbyrd om, hvilket velkomment og udmærket Led i vor Skoleordning disse Amtsskolekonsulenter udgør. Saa jeg maa beklage, at det ærede Medlem havde glemte den sønderjydske Lovgivning, da der var Tale om Amtsskolekonsulenter.

Der er talt noget om, at disse Amtsskolekonsulenter vilde fare Landet rundt og vilde lægge Skolerne i Spændetroje. Ja, man havde ogsaa Tider, da man fortalte Eventyr, der fik Børnene til at gyse, navnlig naar Mørket brød frem. Men jeg tror nu, at der er saa meget Lys over det danske Folk, at den Slags Ammestuehistorier om saadanne frygtelige Uhyrer, der rejser Landet rundt i Bil og lægger Spændetroje paa Skolerne og Lærerne, ikke finder Tilfro. Jeg tror ikke, der er mange Steder i Landet, hvor det vil gøre noget videre Indtryk.

Der er saa anket over, at der ikke er indført et tilstrækkelig stort Antal af disse Amtsskolekonsulenter. For saa vidt det er Partiernes Ønske, at Tallet skal forhøjes, er jeg ingenlunde imod det. Det er kun Hensynet til den økonomiske Situation, der har gjort, at jeg har ment, at man for Tiden kunde nøjes med 12. Men hvis det er det, der ligger under den Modstand, der her kommer frem, at der er for faa, saa tilbyder jeg min Medvirksomhed til, at Tallet forhøjes fra 12 til 20, ja; hvis det kan lykkes at faa Finansministerens Billigelse, vil jeg gaa meget højere. Jeg har netop i Dag haft en Samtale med en svensk Dame om Tilsynet med det svenske Folkeskolevæsen. Der har de hele 52. Nu er naturligvis Sverige ogsaa noget større end Danmark, men denne Dame kunde ikke blive træt af at fortælle mig, hvilke udmærkede Virkninger dette Tilsyn med den svenske Folkeskole har haft.

Der er endelig et Spørgsmaal, der er berørt, baade af den ærede Ordfører for Venstre og af det ærede Medlem Hr. Klaus Berntsen, hvoraf jeg slutter, at det er omtrent Programmet for, hvad der skal siges i denne Sommer ved Skolemøderne, det er Ophævelsen af § 8. Navnlig det ærede Medlem Hr. Klaus Berntsen var i sin i det hele meget lyriske Tale ogsaa meget lyrisk bevæget, da han omtalte § 8. Han syntes, at dette Lovforslag gav med den ene Haand Forældrene nogen Ret, men fratog paa den

anden Side Befolkningen denne vældige Ret, som ligger i § 8. Jeg har i min Forelæggelsestale henvist til, at naar Befolkningen faar Ret til at udnævne sine Lærere, er der al Sandsynlighed for, at der ikke vil blive saa megen Brug for denne § 8. Det afviste nu det ærede Medlem Hr. Klaus Berntsen og henviste til, at man i Sønderjylland — det var dér, den sønderjydske Lov kom til Ære og Værdighed, det ærede Medlem huskede, at man en Gang havde vedtaget den — havde en Appellinstans. Jeg vil nu straks som et ikke ubetydeligt Bevis for, at Befolkningens stærke Indflydelse paa Valget af Lærerne kan faa Indflydelse paa Tilbøjeligheden til Afskedigelse, nævne, at man i Sønderjylland har de folkevalgte Skolekommissioner, og at deres Indstillinger til Ministeriet altid følges. Og netop i den større Indflydelse, Forældrekrederen i Sønderjylland har paa Valget af Lærerne, ser jeg en Begrundelse af, at § 8 aldrig er blevet benyttet i Sønderjylland — altsaa den sønderjydske § 8, som ikke dér hedder § 8. Altsaa den sønderjydske Befolkning, som gennem den folkevalgte Skolekommission har stærk Indflydelse paa Valget af Lærere, har ganske vist en „§ 8“, men den har aldrig haft Brug for denne Paragraf, fordi den ved Besættelsen af Embederne kan se sig for. Nu sagde det ærede Medlem Hr. Klaus Berntsen, at man ikke skulde tage en saadan Ret fra Befolkningen og overlade Afgørelsen til en Ministers Forgødtbefindende. Det var en Udtalelse, der undrede mig; af en dreven Demagog kunde man godt forvente en saadan Udtalelse, men jeg undrede mig over at høre den af en Mand, der selv har været Minister. Jeg kan ikke tænke mig, at jeg nogen Sinde skulde kunne udføre en Embedshandling efter mit Forgødtbefindende. De Embedshandlinger, jeg udfører, udfører jeg med den Bevidsthed, at jeg kan komme til at staa til Ansvar for dem i dette høje Ting, og naar en Kommunalbestyrelse ønsker en Lærer afskediget og henvender sig derom til Ministeren, gad jeg dog se den Minister, der vilde vove at afgøre en saadan Sag efter Forgødtbefindende. Jeg kan kun tænke mig, at en Minister vil afgøre det under den stærke Bevidsthed om, at han vil komme til at staa til Regnskab her i dette høje Ting.

Det ærede Medlem Hr. Klaus Berntsen nævnte, at han for et Par Aar siden havde skaffet sig Oplysning om, hvor mange Afskedigelser der var forefaldet efter § 8; det var 31 — senere er der kommet nogle flere til, det er for Tiden 39 —, og det ærede